

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — — 12 .
Negyedévre — — — — — 6 .
Egy hóra — — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 246. szám.

Péntek, október 27.

Az új kormány szózata.

— október 27.

Az új kormány, mint lapunk tegnapi számában mi is közöltük, leiratot intézett valamennyi törvényhatósághoz.

A leirat egyúttal szózat is a törvényhatóságokhoz, melyben figyelmükbe ajánlja a törvényeket, a rend és az ország munkaképességének fontartását.

És a midőn a kormány erre figyelmeztet, ő maga is a törvény alapjára helyezkedik s a törvényesség és alkotmányosság jelszavával indul utjára.

Pedig ugyancsak keserves és rögös utja van, mert ma a frázisok halmaza alatt az anarkia és országpusztítás szomorú képe vigyorog ránk. A „vezérek“ a kényelmes karosszékekből és pazar berendezésű klubokból a legnagyobb lelkiismeretlenséggel igyekeznek behajítani az ország népét a teljes pusztulásba s már eddig is kiszámíthatlan károkat okoztak, amit a közgazdaság, ipar, kereskedelem terén észlelhető pangás s a munkás alkotás hiánya elég fájdalmasan éreztet mindenkiel.

Az előkelő klubokban ezt nem érzik és nem is törődnek vele. Ők kényelmesen, jóllakottan izgatnak, meztagsadtatják az adófizetést, hogy az állam gépezete megakadjon, míg ugyanakkor ugyanettől az államtól megkövetelik, hogy őket kifizessék.

Ez a morál insanity.

De ők ezt az ő gondolkozásukkal nem érzik. Ők, akik olyan göggel, gáncs és felelem nélkül itélkeznek mások fölött, magukon nem itélkeznek. Nekik ez a mai zavar igen kellemes, mert ők ebben uralkodhatnak, míg a rend átlátszó tisztaságában, nagyon világosan állanak az emberek szeme elé s igen hamar lepottyanának arról a kétes, világosságot nem tűrő piedesztálról, a melyre magukat fölállították.

Ilyen körülmények között bizony nehéz egy országot kormányozni, de el-

végre az ország ügyeit intézni és rendben tartani kell, amit az ország népe megkövetel s megkövetelnek ők is, mert különben nem juthatnának a fizetésükhöz. És aki ilyen körülmények között kormányzásra vállalkozik, annak valóban gólgotai utja van.

Pedig hát valakinek mégis csak kell vállalkozni. Nos, ha kell, akkor rendet is kell csinálni.

Ezt célozza az a leirat is, a melyet most Fejérváry Géza báró a törvényhatóságokhoz intézett.

Az új kormány szigorúan megállván a törvény megdönthetetlen alapján, minden törvényadta eszközzel és hatalommal érvényt szerez a törvény rendelkezésének.

A jogosság és törvényesség dolgában újabbán keletkezett fogalomzavarban valóssággal ez a legjobb eljárás: a törvényhez való szigorú ragaszkodás fegyverével verni meg a törvényteleniséget s a törvény betűi közé furakodó prókátort furfangot.

A kormányának a törvényhatóságokhoz intézett leirata félreérthetetlen világossággal jelenti be a kormányának e tekintetben való szándékait és elhatározását. A törvényhatóságnak az 1886: XXI. törvény cikk szerint kötelessége az állam által ráruházott körben az állami teendőket teljesíteni. Meg nem szavazott adót beszélni, meg nem szavazott ujoncot sorozni nem szabad, de önként befizetett adót, önként jelenkező ujoncot elfogadni és az államnak, illetőleg a katonai hatóságoknak átszolgáltatni szigorú kötelessége.

Az eddigi kormányok fentartva ezt a törvényes állapotot, a megyei határozatok megsemmisítésén kívül nem éltek egyéb eszközzel a törvénytörő municipiumokkal szemben. Az új kormány azonban leirata szerint el van határozva, hogy a törvény rendelkezését egész ridegségében alkalmazni fogja. Amely törvényhatóság túllépi törvényszabta hatáskörét s nem végzi el azt a munkát, melyet az állam számára

elvégezni köteles, attól a törvényhatóságtól az állam kényszerítve lesz elvonni a szükségleteihez való állami hozzájárulást. Egyáltalán pedig „hatékonyabb törvényes eszközökkel“ fogja a törvényhatóságokat törvényszabta kötelességeik teljesítésére rászorítani.

Remélni lehet, hogy ezekre a rendszabályokra nem kerül sor; hogy a megfélemszettek felocsudnak mámorukból, s visszatérnek a törvényesség alapjára, mind az államrend fentartása, mind az alkotmányosan keresztülvendő nagyszabású reformok tekintetében.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déli 1/6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/9-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Október 29. Agárverseny.

November 13. Közig. biz. ülése d. e. fél 10 óra.

— **Szent Paraszkéva.** A gör. keleti szerb egyház ma ünnepelte szent Paraszkéva ünnepét, a mely alkalmából a gör. kel. templomban ma délelőtt ünnepi mise volt.

— **Járvéghyvit alapszabályok.** A m. kir. földművelési miniszter a torontái-tordai gazdakör alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fröhlich Pál nagybcskerei és Óváry János balassa-gyarmati állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte, egyben Fröhlich Pált a balassa-gyarmati állami iskola igazgatásával is megbizta. Midőn egyrészt őszinte örömmel regisztráljuk Fröhlich Pál jól megérdemelt előléptetését, másrészt sajnálattal vesszük a kiváló tanferfiu távozását, a kiben a helybeli állami iskola egyik jeles képzettségű tanítóját veszti el.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A zálog.

— Tragédia három felvonásban. —

Személyek: Gourdiche ur, agglégény.
Pomponette, fiatal hölgy.

I. FELVONÁS.

(A Boulevard des Italiens. Kilenc óra este. Gourdiche ur kilép egy vendéglőből, a kitűnő ebéd pompás kedvre derítette, divatos nőtől fűtörész, a kalapja egész a nyakán ül. Előtte tipeg Pomponette kisasszony. Gourdiche ur abba-hagyja a fűtörészt, feléle peckeli fényes cilinderét, elmegy Pomponette kisasszony mellett, értő szemmel a kis-asszony kalapja alá néz. Elragadónak találja és pár percig tanakodik megában, hogy miképp szólítsa meg.)

Gourdiche ur: Bocásson meg, kisasszony... Kísérhetem?

Pomponette (hirtelen megrázkódvva, mintha nagyon megijedne s nem igen szeretetreméltóan): Nem, uram.

Gourdiche ur: Olyan ijesztőnek talál?

Pomponette: Hagyjon békében, uram. Nagyon téved... Hiába pazarolja idejét!

Gourdiche ur (igen udvariasan): Óh, kisasszony, eddig csak egy pillanatot töltöttem az oldalán és ez igazán nem pazarlás... Életem legszebb pillanatai közé tartozik.

Pomponette: Nagyon örvendek! De legyen az első pillanat az utolsó is.

Gourdiche ur (gyengéden és elszomorodva): Milyen kegyetlen.

Pomponette: Miért kegyetlen? Talán kötelességem elfogadni az ön társaságát, hogy magam kompromitáljam? Hisz nem is ismerem, uram!

Gourdiche ur (a logikát hívva segítségül): De hiszen mielőtt az emberek megismerik egymást, meg kell ismerkedniök.

Pomponette: Utóljára mondom uram, hagyjon el.

Gourdiche ur: Ne ejtsen kétségbe... Nem távozhatom ön mellől.

Pomponette: Kérem, ne legyen ilyen nyakas. Egy barátommal beszéltem meg ma este, hogy találkozom vele és ha önnel látna, rosszul járóék.

Gourdiche ur: De legalább viszem láthatom?

Pomponette: Bizza ezt a véletlenre. Hiszen lehet, hogy újra ráim talál, gyakran járok erre.

Gourdiche ur: A véletlenre?... De ez olyan bizonytalan, ha abba bízom...

Pomponette: Vén számár!

Gourdiche ur: Mit mondott?

Pomponette: Ó, semmit, tanakodtam magamban.

Gourdiche ur: Ugyebár, kisasszony, egyetlen egy légyottot...

Pomponette: No hát jó. Legyen... Holnap itt ezen a sarkon, épp ezen időtájt... Helyes.

Gourdiche ur: De biztosan eljön.

Pomponette: Csak nem tartom bolonddá. A viszontlátásra.

Gourdiche ur: De sietős a dolga! Várjon csak egy percre. Látja, ha kedves akarna lenni... De nem... kinevetne... nem merem megkérni...

Pomponette: No mire?

Gourdiche ur: ...Egy zálogot adhatna.

Pomponette (tacagva): Na ez furcsa. Különös ember maga. De kicsoda zálogot adjak?

(Kotorász a zsebében) Nézze ezt a lyukas sous-t. (Átadja neki.)

Gourdiche ur: Egy sous? De eljön érte?

Pomponette: Nyugodt lehet... Nagyon babonás vagyok és ez a sous az én talizmánom. A viszontlátásra holnap. Sietnem kell.

Gourdiche ur (sokatmondóan megszorítva kezét): Tehát holnap féltizkor ezen az utcasarkon.

II. FELVONÁS.

(Másnap este a megbeszélte időben.)

Gourdiche ur (addig nyugtalan arca hirtelen felderül. Pomponette felé rohan, aki épp jön): Ah, jó estét. Végtelen boldoggá tesz... Ha tudná...

Pomponette: Nem igen van oka úgy örülni.

Gourdiche ur: Miért?... Mi baj?...

Pomponette: Mindenekelőtt adja vissza a talizmánomat.

Gourdiche ur (vasszaadja neki a sous-t, a melyet ez ideig kezében tartogatott): Itt van ni... És most mi baj kicsikém?

Pomponette: Semmi különös. Nincs szorosság. Ugyanis a mai estét sem tölthetem önnel, a barátom újra vár.

Gourdiche ur: Ó, ó... unalmas fickó!

Pomponette: Kérem, ne sértesse. Vigasztalódjék kérem... Holnap bizonyára szabad leszek és ha ugyanez órában itt lehet... akarja?

Gourdiche ur (nagyon bosszusan): Igen.

Pomponette: Hogy mondja ezt. Haragszik rám ugy-e? Megelégtelt már. Már látom, hogy nem jön el... Inkább mondja meg...

Gourdiche ur: De eljövök.

— **Házasság.** Levin Imre fővárosi postatiszt, Levin Armin helybeli izraelita főkantori fia, folyó hó 29-én vezeti oltárhoz özv. Kardos Rezsóné leányát, Ellát. Az egyházi szertartás a Dobány-utcai izraelita templomban lesz.

— **A kereskedelmi iskolák új felügyelője.** Szerényi József államtitkára történt kinevezésével a kereskedelmi iskolák felügyeletében is változás állott be. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis Szerényi József helyett a felsőkereskedelmi iskolák felügyeletével Péterfy Lajos miniszteri osztálytanácsost bízta meg, aki az iskolákat bármikor meglátogathatja ugyan, de rendelkezési joga nincs.

— **A szegedi iparkamara titkára.** Mint Szegedről jelentik, tegnap döntöttek a kereskedelemügyi miniszteriumban a szegedi kamarai titkárválasztás ügyében. Perjessy László titkárra választását jóváhagyta a miniszter, de oly kikötéssel, hogy az csak egy évi próbaidőre érvényes.

— **A sajtótermékekkel való házalás.** A sajtótermékekkel való házalás dolgában a belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. A rendelet a következő:

Az 1867. évi 1731. és 1873. évi 463. eln. számú belügyminiszteri rendeletek értelmében belföldi sajtótermékeknek utca vagy házalás útján való elárúsításához a sajtótermék előzetes bemutatása mellett azon törvényhatóság első tisztviselőjének engedélye kívántatik meg, melynek területén a házalás, illetőleg az előfizetők gyűjtése szándékba van véve. Mután azonban gyakori eset, hogy hazai sajtótermékekkel a könyvkiadók és elárúsítók nemcsak egy törvényhatóság, hanem az egész ország területén kívának házalni, kénytelenek minden törvényhatóságtól külön engedélyt kérni, amely eljárás a nem hazai sajtótermékeknek házalás útján való elárúsítására bémítolag hat és azt jelentősen megnehezíti. Az e tekintetben felhangzó panaszokat méltányolva, azok megszüntetése érdekében az elől említett rendeletek intézkedéseit oda módosítom, hogy az egész ország területén utca vagy házalás útján elárúsítandó belföldi sajtótermékek nézve az engedélyt ezenfelül ne a törvényhatóságok külön-külön, hanem a m. kir. belügyminiszter adja meg. Az idézett 1873. évi 463. eln. számú belügyminiszteri rendeletnek a külföldi sajtótermékekre vonatkozó intézkedéseit ezen rendelet nem érinti. Kristóffy. s. k.

— **Hó.** Még itt sincsenek a mindenszentek és máris itt van a hó, a tél jele, a mely nem várja be, hogy a hivatalos naptár szerint is elkövetkezzék a tél, hanem behorítja fehér, fagyos leplevel a világot. Aztán kacag, hogyne kacagna, mikor úgy kifigurázta az embereket. Azok azt hiszik, hogy még ősz van, pedig ő, a fehér leplet viselő korai vendég bizonyította, hogy lám, ő mégis nagyobb ur, mint a meteorológus. Tegnap egész délután és este csak sűrű, nagyszemű eső hullott, aztán éjjel fehérre váltak a csöppek s reggelre már fehér takaró feküdt a háztetőkön. Az igaz, hogy az a fehérség, a mely olyan megnyugtatólag hatott a hetek óta tartó piszkos sár után, nem tartott sokáig, mert délelőtt megint

csak szürke csöppek hulltak s a korai fehérség vége megint csak piszkos sár lett.

— **A tiszt és a tiszteletbeli orvos.** A kivételes nősülési engedély iránti kérelemhez szükséges tisztviselői bizonyítványok kiállítására vonatkozólag a belügyminiszter egy konkrét kérdés kapcsán hozott elvi jelentőségű határozatával kimondotta, hogy a közigazgatási bizottságok a kivételes nősülési engedély iránti kérelmek tárgyalása alkalmával a tiszteletbeli vármegyei orvosok által kiállított orvosi bizonyítványokat csak akkor fogadják el érdemleges intézkedés alapjául, ha az illető tiszteletbeli tisztviselő orvosok tényleges szolgálatra be vannak rendelve, vagy ha az orvosilag megvizsgálandó női családtag lakóhelyén valóságos tisztviselő orvos nincsen. Mert a tiszteletbeli vármegyei tisztviselők az állásukkal járó szolgálati kötelességüket csak abban az esetben tartoznak teljesíteni és jogukat is csak abban az esetben gyakorolhatják, ha tényleges szolgálatra berendeltetnek, minél fogva a tiszteletbeli vármegyei orvosok közhatalosi teendőik ellátására is csak tényleges szolgálatra való berendeltetésük esetén jogosultak. Minthogy pedig a tisztviselői bizonyítványok kiállítása az illető orvos hatósági teendőinek körébe tartozik: ennél fogva kétségtelen, hogy ezen jog csak a tisztviselői orvosok tényleges ellátásával való általános jellegű megbízatás keretében gyakorolható. Ezen általános érvényű szemponttal csakis azon esetekben lehet — méltányossági okokból — kivételosen eltekinteni, ha a megvizsgálandó női családtag lakóhelyén valóságos tisztviselő orvos nincsen s így a helyben lakó tiszteletbeli tisztviselő orvos közreműködésének igénybevétele a kérelmezőt az utazással járó kiadásoktól kíméli meg.

— **Bűnhődés.** — Makró ugyancsak megbánta, hogy összevezelt a feleségével.

— Miért? Az asszony visszament az anyjához?

— Dehogyn! Elhívta az anyját.

— **A várbeszú.** Réunregényekbe illő hajmeresztő dolgokról értesülnék hennünket Bánlakról. Mintegy tíz éve annak, hogy Véga Tódor bánlaklakost Mojsze Nikolajev, szintén bánlaklakos meggyilkolta. A gyilkos a megérdemelt büntetést megkapta s még jelenleg is a fegyházban van elzárva. A megsejült Véga Tódor csak rövid ideig élt, de halálutolsója közben arra kérte hozzátartozóit, hogy halálát bosszulják meg, különösen id. Kolgya Györgyön, aki tulajdonképpen indító oka volt annak, hogy Mojsze Nikolajev őt megölte. A haldokló Véga Tódor ágya köré sereglett hozzátartozói megfogadták, hogy Véga végohajtáig mindig szemök előtt fogják tartani s alkalomadtán megtorolják Véga halálát. Véga erre rövid szenvedés után meghalt. A faluban egy ideig beszéltek erről a kissé különös fogadalomról, de később megszűnt az érdeklődés, mert látták, hogy a fogadalmat tett nem követi. Így multak el évek s időközben Véga Tódor gyermekei is felnőttek s nevezetesen Véga Tódornak legidősebb fia Vaszilje, ki akkor még mint gyermek volt atyja halálós ágya mellett, az évek multával férfivá lett, sőt meg is nősült. Véga Tódornak ez a fia, Vaszilje, az atyja halálós ágyánál lejátszódott jelenetet, fogadalmat nem felejtette el s néhánéha említette, hogy nyomja lelkét atyjának utolsó óhaja és addig nem is lesz nyugta, míg azt végre nem hajja. Hiába igyekezett őt neje szépszerivel, a súlyos következmények lefestésével a fogadalom abszurd voltára figyelmeztetni, Véga Vaszilje hajthatlan maradt s mindinkább megerősödött benne a szándék, hogy tettét keresztül viszi s atyja halálát id. Kolgye Györgyön megbosszulja. Véga Vaszilje sötét tervét tényleg keresztül is vitte s mult év november hó közepén egy sötét éjjel kiléste id. Kolgye Györgyöt s a legkegyetlenebb módon meggyilkolta Kolgye háza szomszédságában, sőt a haldokló Kolgye testén örömrivalgás közt táncolt. Kolgye jajveszékélésére a gyilkosság színhelyére sietett fiai megtámadták Véga Vasziljét késsikkal, rém módon össze is szurkálták, úgy hogy kicsibe mult, hogy Véga Vaszilje is áldozatul nem esett gyilkos vállalkozásának. Véga mellett még láttak valakit, ez azonban elmenekült. Véga Vasziljét a csendőrség elfogta s az ügyben a bünvizsgálat befejezése után a nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdőbírósg ítélkezett s Véga Vasziljét elítélte 8 évi fegyházra s jelenleg szintén a fegyházban van atyjának gyilkosával együtt. A bünvizsgálat azonban nem bírta kideríteni, ki volt Véga Vaszilje társa, kit a Kolgye fiuk láttak a földön fekvő atyjuk mellett Végával együtt. A Kolgye fiuk váltig erősít-

gették, hogy ez a sötétben elmenekült ember alakja, nagysága szerint senki egyéb nem lehetett, mint Véga Vaszilje apósa, Gattajancz Györgye. Azonban a bünvizsgálat Kolgyaék gyanúját megerősíteni nem bírta s így Gattajancz Györgye ellen a törvényszék minden eljárást megszüntetett. De nem így a Kolgyaék. Ők továbbra is gyanúsították Gattajanczt, s ennek nyíltan kifejezést is adtak, sőt elhatározták magukban, hogy, mert Gattajancz büntetlen maradt a törvényszék részéről, ők számolnak le vele. Mult vasárnap este meglesették Gattajancz Györgyöt, amint az részegen haza handukolt s két lépésnyi távoból hasba lötték, úgy hogy Gattajancz csak vánszorogva birt hazamenni, s három órai kínlődés után meghalt. Halála előtt azonban az őt kihallgató közösgyi jegyzőnek kijelentette, hogy a két Kolgya fiu gyilkolta őt meg. A gyilkosság híre hamar elterjedt a faluban s a szomszédok jöttek is a haldokló Gattajanczot meglátogatni s köztük volt az egyik Kolgya fiu is, ki nagy megbotránkozásnak adott kifejezést, hogy a békés, csendes közösgyben ilyen rémes esetek fordulhatnak elő s sajnálkozott Gattajanczon. E gyilkosság híret közöltük lapunk tegnapelőtti számában s fölemlítettük, hogy az ügyben dr. Boross Dezső kir. ügyész és Benedek Jenő kir. törvényszéki vizsgálóbíró a bünygyi vizsgálatot megindította s a gyanúsított két Kolgya fiut, id. Kolgya Györgyöt és Kolgya Lázárt elfogatták, a nagybecskereki fogházba szállították. Az eset a közösgyben nagy felháborodást keltett s azt beszélék, hogy ezen ügyben ezzel a gyilkosságok sorozata még kiérdemelve nincs, sőt állítólag már ki is volnának szerepelve az áldozatok.

— **Gépészek vizsgálója.** A gőzgépezők és kazafűtők vizsgálója a Temesvártól szervezett bizottság által folyó évi november hó 4-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartatni. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros, Kültér 2. sz.) címre, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Öljöngő szállodai vendég.** Mint Temesvárról jelentik, az ottani józsefvárosi Hauhold-féle Korona szállodában néhány nap előtt megszállt Vízkelety Sándor, Vízkelety Vince volt temesvári szikvizgyáros fivére. Vízkelety, aki Zimonyban hátulajdonos, a szállodában érhetetlenül viselkedett. Tegnap éjjel azután Vízkelety kitért az emebaj. Dühöngött, tört, zuzott mindent, ami a kezébe került. Csak neházen tudták lefogai. A szerencsétlen embert beszállították a városi kórház megfigyelő osztályába.

Színház és Irodalom.

* **Komáromy Mariska vendéglátója.** Mindenha művészi eseménynek tekintjük, mikor színre kerül Offenbach legértékesebb és legérdekesebb dalműve, a pajkos, féktelen operette megteremtőjének egyetlen komoly, romantikus operája, az örökszép „Hoffmann meséi”. Kétszeresen annak, ha a nehéz női főszerepre egy oly kiváló énekesnő vállalkozik, kinek neve maga a siker garanciája. Polgár igazgatónak sikerült két vendéglátóra megnyerni a művészi operette-ének egyik legkiválóbb — túlzás nélkül mondhatnók, egyetlen — képviselőjét s talán hozzá sem kell tennünk, hogy L. Komáromy Mariskának mindjárt első vendéglátója alkalmával szenzációs sikere volt. Sok kitűnő szerepét ismerjük, de egyik sem felel meg annyira egyéniségének és művészetének, mint Olympia és Antonia. Azalatt a néhány év alatt, hogy visszavonult a színpadtól, az ő lágy, meleg hangja mit sem veszített fényéből és ércéből s csillogó magassága, mely tegnap is a magas est ragyogtatta, csakugyan elkápráztatja hallgatóit, mint annak előtte, mikor a fővárosi közönség naponta tapsolt bravuros énekének. Leikes taps hangzott fel már az utolérhetetlen művészetével énekelte baba-ária után, melynek a Marchesi-iskolára valló biztos staccatói, gyöngyöző futamai, elragadó gráciája szinte lázba ejtették a hallgatóságot. Ez a hatás csak fokozódott a mesterileg előadott dúst után s nem kevésbé intenzív volt a harmadik felvonás alatt, amikor Antonia szívhez szóló dallamait énekelte meleg hangjának egész megkapó varázsával. Az énekművészet mellett azonban Komáromy Mariska — s ebben előnyösen különbözik a nálunk járt vendégművésznőktől — nem hanyagolja el szerepének alakító részét sem. Lehet-e töké-

Pomponette: No most már nem bizonyonban... Hát egészen bizonyosan itt lesz holnap?

Gourdiche ur: Épp most mondom, hogy igen.

Pomponette: Hogy nyugodt legyek és ne tegyek meg ilyen nagy utat hába, ma ön adjon nekem zálogot.

Gourdiche ur (Hízleleg neki ez a kívánság): Nagyon szívesen. (Kotorász a zsebében és kivész egy kis ezüst gyufatartót.) Nézzé, itt van.

Pomponette: Ez? ... Nem, nem... ez értéktelen. Ezt inkább nálam hagyja és nem jön el.

Gourdiche ur (ez a kijelentés még jobban hízleleg neki): No jó. Itt van hát az óram. Drága aranyóra. Kitűnő kronométer. Remélem, ez elég jó biztosíték! (Odanyújta óráját.)

Pomponette: Ez igen. (Átvézi az órát.) Tehát holnap ugyanez időben, ugyane helyen. De bizonyosan... Ugy-e bár?

Gourdiche ur: Egészen bizonyosan.

Pomponette: A viszontlátásra uram.

Gourdiche: A viszontlátásra szívescském. (Gyöngéden megcsókolja a kezét és édes reményben e.)

III. FELVONÁS.

(A következő napon a megbeszélte órában.)

Gourdiche ur (egyedül): Átkozott kis perszóna, hogy megvárta... Már egy felőrája leszem... Igazán pontos lehetne, az óram pontosan jár... No még váromon kell egy kissé... Várjunk hát. (Még ma is várhatja)

Trébla.

letesebb babát képzelni, mint amilyent ő állít elénekbe, arcának mozdulatlanásával, automatikus mozdulataival, énekével és táncával? S mily élethűen játssza a Hoffmanért hevülő szerelmes leányt. Mennyi meleg érzést, mennyi igaz szerelmet sugároz ki minden szava. Egyszóval kettős szerepben kiváló színészi alakítást is produkál, mely teljessé teszi sikerét. Az est folyamán vég-hossza nem volt az óvációnak, mely nyílt színen és felvonások végén elemenszerű tanszabakban nyilvánult. Hogy a számok beszéljenek, feljegyezzük, hogy a második felvonás után ötször, a harmadik után hétször hívták a vendégművésznőt a lámpák elé.

De helyi erőink is derekasan kitétek magukért. Kozma a címszerepben, melyet mindvégig érces, nem lankadó hangon énekelt, igen szép sikert ért el a tapsból neki is bőven jutott. A többi szerepekben jók voltak: Várady Margit, Vajda Dezső, Hatvani, Nagy Imre, Horti, Zöldi Horvát, Vajdáné. A zenekar nehéz feladatának, dicséret érte Rűck karnagy körütekintő vezényletének, kifogástalanul felelt meg. A ház egészen megtelt.

A bolond. Ma este Komáromi Mariska bucsu felléptetül Rakosi Jenő és Szabados Béla bájos operettje „A bolond” kerül színpadra. A kitérő művésznő a neki írt Bimbilla szerepét játssza. A többi főbb szerepeket Kozma, Sik Rezső, N. Váradi Margit, Komos Ilonka, Hatvani, Gözon, Nagy Imre, Poigár, Haraszi, Horti és Ilés Magda adják.

Szép Ilonka. Holnap este bemutató előadás lesz a városi színházban. Somfai János és Oszti Béla háromfelvonásos eredeti magyar daljátékát mutatja be a színtársulat. A darabban a társulat összes elsőrangú erői működnek közre. A darab főpróbáját holnap délelőtt tartják meg.

A „Zenélő Magyarország” zongora zeneműfolyóirat mai XII. évfolyamu 20. ik füzetének tartalma: I. „Bíró uram bepanaszolok egy legényt”. II. „Kecskeméti híres vásár”. 2 új magyar néma Lányi Gézáttól. III. Siposs Antal „Az öröm — Die Freude” magyar zenekép. IV. Huber Sándor „A maturans kisasszonyt” — Die maturantin”, e bájos zenéjű s rendkívül népszerű vig dalát. Hasonló gazdag tartalommal jelenik meg a kedvelt zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, havonta kétszer, mindenkor 12 zeneoldalon. Előfizetési ára félévre (12 füzetre) 6 korona, negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Egyes füzet ára 60 fillér. Előfizetheti a most megindult IV. évfolyamra a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 22/24., hol egyuttal minden más nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megszerezhető.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Az általános választói jog.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az F. T. fővárosi lap-tudósító jelentése szerint az általános választói jogról szóló reform a kormány programjában ugyanolyan formában megvan, mint azt Kristóffy Nemetbogsánban hirdette. Csupán két feltétele van a választói jogosultságnak: A 24 ik életév és az irni olvasni tudás. A reform behozatalával a választók száma egy millióról két millió hatszáz ezerre emelkedik.

A szabadelvűpárt állásfoglalása.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvűpárt a jövő hét elején értekezletet tart, amelyen állást foglal a Fejérváry-kormány programja dolgában.

A szocialisták gyűlése.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szocialdemokrata párt vasárnap délután nagy népgyűlést tart, amelynek napirendje: Az általános titkos választói jog.

A Zeysig-ügy.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Zeysig-ügyben Bakonyi vizsgálóbíró ma befejezte a vizsgálatot s az aktákat átküldte az ügyészséghez.

Az orosz forrongás.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, tegnap éjjel a cár elnöklele alatt minisztertanács volt. A hadsereg mozgósítása legközelebb várható.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: Frigyes porosz herceg elutazása Varsóból Alexandrovba rendkívüli elővigyázattal történt. A vonat éjfélkor indult sötét pályaudvarról s a vonat is sötét volt, azonkívül minden kocsinál fegyveres katona állott.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: Tegnap éjjel véres összeütközés volt a munkások és a katonaság között. Több száz munkás meghalt.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Varsóból sürgönyzik, a sztrájkoló munkások folygyújtották a pályaudvart. A tüzoltóság vonakodott a tüzet oltani, mire a katonaság kényszerítette őket erre.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlini sürgöny szerint Kirkovban tegnap a forradalmárok kikiáltották a köztársaságot.

Visszautasított kitüntetés.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Madridból sürgönyzik, a spanyol tengerészeti miniszter visszautasította a Loubet elnök adományozta becsületrendet, mert a hadügyminiszter nagyobb kitüntetést kapott. A visszautasítás élénk fellünnést kelt Madridban.

A macedon reformok.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bécsi Neues Wiener Tagblattnak jelentik Odesszából: Szabasztopolból érkezett jelentések szerint tegnap a fekete-tengeri flotta Birilov tengernagy vezérlete alatt Macedónia felé tartott, hogy flottademonstrációt tartson, a mi által Törökországot a reformok elfogadására akarják kényszeríteni.

Zátonyra került hajó.

Budapest, október 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Fiuméből táviratozzák: A magyar-horvát hajóársaság Salona nevű hajója Brazza-szigetnél zátonyra jutott. A tengerészeti hatóság „Előre” nevű gőzöse ma délben a Salona segítségére ment. Részletek még hiányoznak.

A korai tél.

Budapest, október 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos meteorológiai intézet jelentése szerint az egész Felvidéken havazik. Havazást jelentenek azonkívül a Dunántúlról és Erdélyből.

Budapesti gabonatorzsde.

Budapest, 1905. október 27.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	Kilos	100 kilogr. ára		Kilón	100 kilogr. ára	
		kor.-461	kor.-ig		kor.-461	kor.-ig
Tiszavidéki új	75	16.75	16.95	79	17.05	17.40
Pestvidéki új	75	16.45	16.8	79	16.85	17.20
Bánsági új	75	16.65	17	79	17.10	17.25
Bácskai új	75	16.75	16.80	79	—	—
Rozs elsőrendű	—	—	—	—	13.30	13.45
„ másodrendű	—	—	—	—	13.05	13.35
Árpa takarmány	—	—	—	—	13.8	14
„ égetni való	—	—	—	—	13.50	13.80
„ sörfőzésre való	—	—	—	—	—	—
Zab	—	—	—	—	14.20	14.55
Tengeri bánsági	—	—	—	—	16.8	17
„ másnemű	—	—	—	—	—	—
Repce háposzta	—	—	—	—	—	—
„ hánsági	—	—	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—	0	C

Határidő-üzlet.

Budapest, október 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak 15—20 fillérrel emelkedtek Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.50	—
Rozs (áprilisra)	14.46	—
Zab (áprilisra)	13.96	—
Tengeri (májusra)	13.92	—

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1905. évi október hó 13-tól 1905. évi október hó 26-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Tereczki Ádám és Emilia tulajdonát képező 700 négyszögöl szérűskertet megvette Kurunzi Pálné Kis Rozál 1300 koronáért.

Schubert István tulajdonát képező 8 hold szántót megvette kk. Popov Mita 8400 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1905. évi október hó 27-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza 50 kilogramm	8.—	korona
kétszeres	7.—	
rozs	6.—	
árpa	6.30	
zab	5.20	
kukorica	6.60	
uj	7.80	
repce	11.—	
széna I.	6.—	
„ II.	5.—	
szalma I.	4.—	
„ II.	3.—	
burgonya 1 kilogr.	0.10	
marhahús I. 1 kilogr.	1.12	
„ II.	1.04	
borjú hús	1.80	
disznó hús	1.60	
juh hús	1.16	
zár	1.60	

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, péntek, október hó 27-én:

L. Komáromi M. operaeénekesnő vendégfelléptével:

A BOLOND.

Regényes operette 3 felvonásban.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szombat, október hó 28-án:

SZÉP ILONKA.

Daljáték 3 felvonásban.

Nyiltér.*)

Iroda-áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V., Fürdő-utca 4. szám alatt

létezett hirdetési irodámat a ház lebontása

folytán folyó év november hó 1-én

Budapest, V., Mérleg-utca 12. sz. alá

helyeztem át. — — Kitünő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, V., Mérleg-utca 12. szám.

— Telefon 36—24. — 927—2.1

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Hirdetmény.

A község tulajdonát képező 2 sertés-
kan folyó évi november hó 2-án délelőtt
11 órakor a községházán nyilvános árveré-
sen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kelt Tomasevácon, 1905. évi november
hó 26-án.

926-2.1

A községelöljáróság.

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájjer Lajostól

Kapható

Zápolya-utca 1. szám alatt

a házmesteri lakásban.

(838-x.23)

Baránda község előjárósága.

797. szám. 1905.

925-1.1

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy Baránda község
határában folyó évi október hó 18-án 1
darab csillagos, bal szemére vak, 14 éves,
s. pej szőrű, kanca ló felfogatott.

A tulajdonos folyó évi november hó
1-éig alulírt községi előjárónál jelentkez-
hetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes,
tulajdonos a fenti határidő slatt nem je-
lentkezik, az állat mint gazdátlan jószág
nyilvános árverésen el fog adatni és pedig
folyó évi november hó 22-én.

Baránda község előjáróságától, 1905.
évi október hó 23-án.

Tyirity Dusán,
h. közs. bíró.

Antalfalvai főszolgabíróról.

5392. szám. 1905.

921-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járásába
kebelezett Csenta községi orvosi állás
üresedésben lévén, arra ezennel pályázat
hirdettedik.

Mindazok, akik ezen állást elnyerni
óhajtják, az 1883. évi I. t.-c. 9., illetve az
1876. évi XIV. t.-c. 143. §-a alapján föl-
szerelt kérvényüket f. é. november 20.
napjáig nyujtsák be.

Az orvos javadalmazása:

1. a) évi fizetés 1600 korona;
- b) 40 fillér he'yi látogatási díj.
2. A szabályrendeletben megállapított
halottkémiai és husszemle díj.

Figyelmeztetlek végül pályázók, hogy
a megválasztandó orvos a községi s kör-
orvosi nyugdíjintézetbe belépni tartozik.

Antalfalva, 1905. október 24.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

Előkelő családhoz ajánlkozok
egy tisztos urinő

házvezetőnő

vagy

társalkodónőnek

Cím a kiadóhivatalban. (919-3.3)

5273. szám. 1905.

923-3.2

Pályázati hirdetmény.

Crepaja községében megüresedett
községi szülésznői állásra, melynek java-
dalmazása 180 korona s a szabályrende-
letileg biztosított 2 korona segédkezési díj,
pályázatot hirdetek és felhivom pályázni
óhajtókat, hogy ebbeli szabályszerűen fel-
szerelt kérvényeiket hozzám f. évi novem-
ber 20-ig benyujtsák.

Antalfalva, 1905. évi október 20-án.

Lowieser,
főszolgabíró.

Nyomdász-

és

könyvkötő-tanoncnak

jó házból való fiu

felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(875-x.14)

Van szerencsém a n. é. közönség szives
tudomására hozni, hogy az Aradáci-utcában levő

mészárszékemet

a pénzügyi palotába, a volt Makay-féle üzletbe
tettem át. Eladok mindenféle husnemeket, ugy-
mint: marbahun, sertésbahun, borjubahun, báránybahun stb.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve
kiváló tisztelettel

(920-3.3)

Schneebacher Lajos.

Egy

szalongarnitúra, esetleg
egy hálódíván 4 fotellel

és egy íróasztal

megvételre

kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

(900-x.9)

5179. szám. 1905.

922-3.2

Pályázati hirdetmény.

Lajosfalva községében üresedés-
ben levő községi írnokei állásra, melynek
javadalmazása 720 kor. törzsfizetés, 40
kor. uti s napidij átalány, pályázatot hir-
detek és felhivom pályázni óhajtókat, hogy
ebbeli felszerelt kérvényeiket hozzám leg-
később f. évi november 15-ig benyujtsák.

Antalfalva, 1905. október 13-án.

Lowieser,
főszolgabíró.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti 843-47.9

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEGYES, 41.
N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel
öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep,
amely ez évben is valóban szép és minden tekintet-
ben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL“

kiadóhivatalában.